

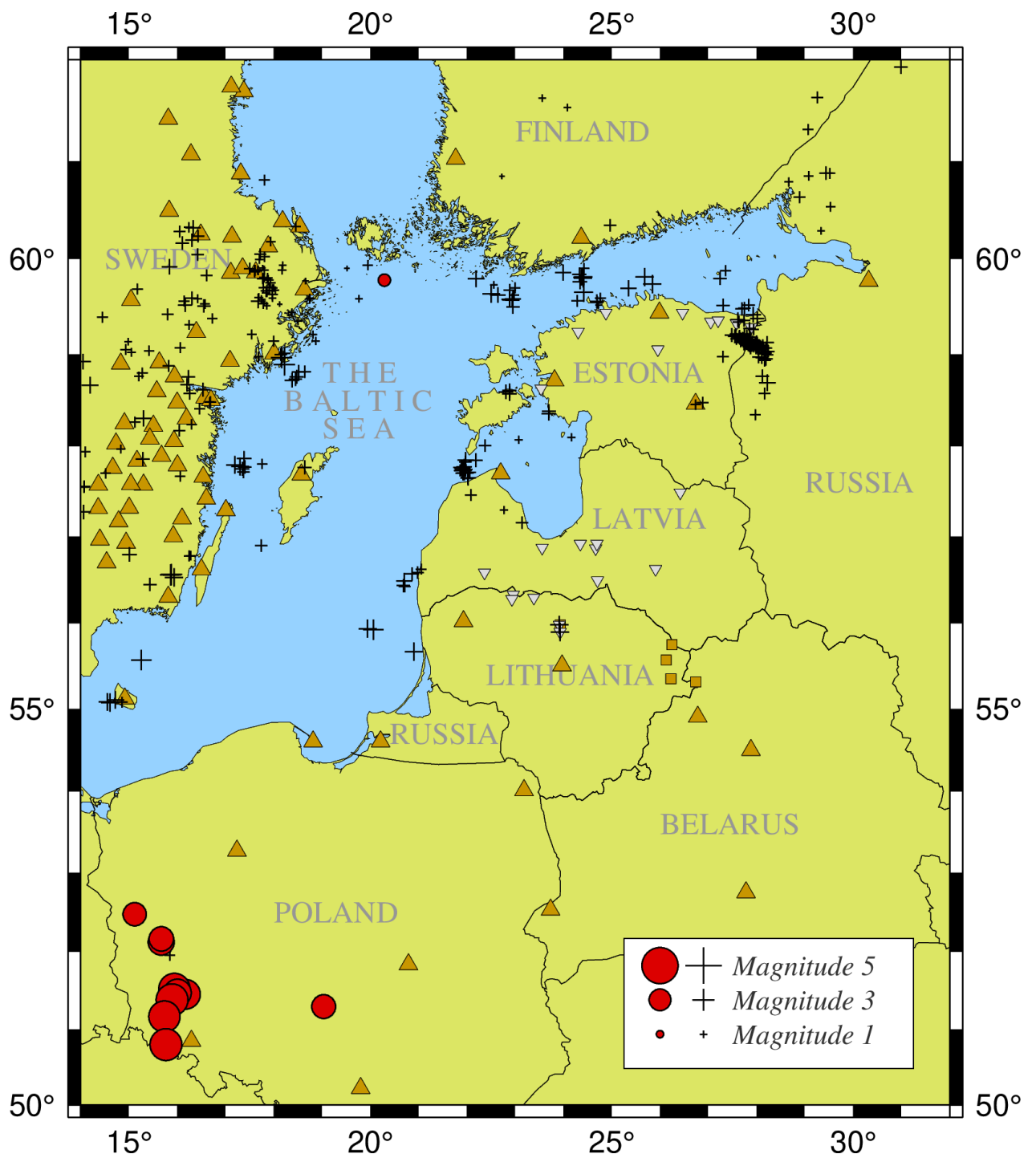
Valstybinio seismologinio monitoringo rezultatai 2025 metais

A. Pačėsa, V. Stankevičienė, G. Andriuškevičienė, Lietuvos geologijos tarnyba

Vykdamas valstybinį seismologinį monitoringą 2025 metais kaip ir ankstesniais metais pagrindinis dėmesys buvo skiriamas vietinių (t. y. tų, kurių epicentrai yra nutolę nuo Lietuvos ne daugiau kaip 800 km) seisminių įvykių (seisminis įvykis - gamtinis ar indukuotas žemės drebėjimas ir žmogaus veiklos sukeltas seisminis įvykis) nustatymui. Baltijos jūros ir aplinkiniuose regionuose 2025 metais buvo užregistruoti, Lietuvos geologijos tarnybos prie aplinkos ministerijos specialistų identifikuoti, išanalizuoti ir seisminių įvykių kataloge pateikti 815 seisminiai įvykiai (1 pav.): iš jų 28 buvo tolimi (teleseisminiai) seisminiai įvykiai (t.y. kurių epicentrai yra nutolę nuo Lietuvos daugiau nei 2200 km), 44 regioniniai (t.y. kurių epicentrai yra nutolę nuo Lietuvos daugiau nei 800 km, bet mažiau nei 2200 km) ir 743 vietiniai seisminiai įvykiai (t. y. kurių epicentrai yra nutolę nuo Lietuvos mažiau nei 800 km).

2025 metais iš 743 užregistruotų vietinių seisminių įvykių 21 įvykis buvo natūralus arba indukuotas žemės drebėjimas, o kiti – paviršiniai arba povandeniniai sprogdinimai. 3 sprogdinimai užfiksuoti Baltijos jūroje Lietuvos teritoriniuose vandenyse, kur buvo naikinami po Pirmo ir Antro pasaulinių karų likę sprogmenys karinės operacijos „Open Spirit 2025“ metu. 317 sprogdinimų karjeruose buvo nustatyti šiaurės Lietuvoje esančiuose Petrašiūnų-II, Petrašiūnų-III ir Klovainių dolomito karjeruose (1 pav.). Petrašiūnų karjeruose užfiksuoti 213 sprogdinimai, o Klovainių – 104 sprogdinimai.

Pietvakarinėje Lenkijos dalyje, Vroclavo apylinkėse, kur intensyviai išgaunamas lignitas (rudoji anglis), užfiksuota 14 indukuotų seisminių įvykių, kurių stiprumai buvo nuo $M=3.2$ iki $M=4.4$ (1 pav.). Vienas silpnas tektoninis drebėjimas ($M=1.7$) užfiksuotas Baltijos jūroje piečiau Alandų salų. Šimtai sprogdinimų buvo užregistruoti šiaurės rytų Estijoje, kur intensyviai vykdoma degių skalūnų gavyba. Kelios dešimtys sprogdinimų buvo užregistruoti centrinėje Švedijos dalyje.

1 pav. 2025 m. Lietuvos geologijos tarnyboje užregistruotų vietinių seisminių įvykių žemėlapis. Oranžiniai trikampiai žymi plataus diapazono seisminių stebėjimų stotis, oranžiniai kvadratai – trumpo periodo seisminės stotys, apverstai pilki trikampiai – karjerai, kuriuose vykdomi sprogdinimo darbai, raudoni apskritimai – indukuoti ir gamtiniai žemės drebėjimai, kryžiuokai – sprogdinimai.